

1403

معاونت تحقیقات و فناوری
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

راهنمای نظام ارزشیابی مراکز تحقیقاتی علوم پزشکی
کشور (نامت) 1402

Guideline for the **R**esearch **C**enters **E**valuation
System (**RCES**) 2023

مرکز توسعه، هماهنگی و ارزیابی تحقیقات
معاونت نظارت و ارزشیابی

«ساماندهی و تقویت نظام‌های نظارت، ارزیابی، اعتبارسنجی و رتبه‌بندی در حوزه‌های علم و فناوری» یکی از اصول و رؤس سیاست‌های کلی علم و فناوری کشور است که در سال 1393 از سوی مقام معظم رهبری ابلاغ شده است. در این سند «مدیریت دانش و پژوهش و انسجام بخشی در سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی در حوزه علم و فناوری و ارتقاء مستمر شاخص‌ها و روزآمد سازی نقشه جامع علمی کشور با توجه به تحولات علمی و فنی در منطقه و جهان» و «ساماندهی نظام ملی آمار و اطلاعات علمی، پژوهشی و فناوری جامع و کارآمد» نیز به‌عنوان دو اصل مهم دیگر مورد تأکید قرار گرفته است. واژه‌ی «مرجعیت علمی» به دفعات در بیانات رهبر معظم انقلاب مورد استفاده قرار گرفته است. همچنین حرکت در مسیر «علم نافع» به منظور تولید ثروت دانش بنیان، تحقیقات مسئله محور، تشویق پژوهشگران، مدیران و کارکنان برای حل مشکلات حوزه سلامت، و ارتقاء سطح آموزش و تربیت نیروی انسانی متعهد از دیگر اصول و واژگان کلیدی مهمی است که در بیانات معظم له تکرار شده‌اند. این بیانات اینک به عنوان نقشه راه و چراغ راه در برنامه‌ریزی و مدیریت دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقات مورد استناد قرار می‌گیرند. معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت بنا بر رسالت خود که سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، تدوین، تصویب، اجرا و دیده‌بانی بر تحقیقات نظام سلامت است تلاش می‌نماید با استناد به منویات رهبری و اسناد بالادستی کشور نقش خود در توسعه علمی کشور و دستیابی به مرجعیت علمی را ایفا نماید. در این راستا معاونت تحقیقات و فناوری با برنامه‌ریزی و حمایت از توسعه زیرساخت‌های تحقیقاتی و همچنین پایش و ارزشیابی ساختارهای پژوهشی (دولتی و غیردولتی) ذیل دانشگاه‌های علوم پزشکی شامل مراکز تحقیقاتی، پژوهشکده‌ها، پژوهشگاه‌ها، شبکه‌های تحقیقاتی و واحدهای توسعه تحقیقات بالینی بیمارستانی در این مسیر قدم برداشته است.

فهرست مطالب

6	1. مقدمه
6	2. اسناد بالادستی
6	3. اصول ارزیابی عملکرد
9	4. تعاریف
9	4.1. ارزیابی مراکز تحقیقات دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور
9	4.2. مراکز تحقیقات
9	4.3. مراکز تحقیقات مشمول ارزیابی
9	4.4. سامانه جامع ارزیابی (سجا)
9	4.5. سال ارزیابی
9	4.6. برنامه راهبردی
9	4.7. خط سیر تحقیقاتی
10	4.8. گروه‌بندی ارزیابی
10	4.9. محور ارزیابی
10	4.10. زیر محور
10	4.11. شاخص
10	4.12. مستندات
11	4.13. همپوشانی نمایه
11	4.14. وابستگی سازمانی
13	4.15. شیوه امتیازدهی شاخص
13	4.16. کارشناس مسئول ارزیابی مراکز تحقیقاتی
13	5. اهداف ارزیابی
14	6. چارچوب مفهومی شاخصهای ارزیابی
15	7. محورها و شاخص‌های ارزیابی
16	8. تقویم زمان‌بندی ارزیابی 1402
17	9. جداول مربوط به شاخص‌های ارزیابی 1402
23	10. پیوست‌ها
29	11. منابع

تاریخچه راهنمای نظام ارزشیابی فعالیت‌های تحقیقات مراکز تحقیقات دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور در یک نگاه

توضیحات	شماره ویرایش	تاریخ
طراحی فرم اولیه ارزشیابی مراکز تحقیقاتی بر اساس شاخص‌های جهانی ارزیابی پژوهش	صفر	1379
تدوین ساختار دستورالعمل ارزشیابی مراکز تحقیقاتی و انجام ارزشیابی به صورت دستی	1	1380
بازنگری ساختار بر اساس نیازهای ذینفعان	2	1389
انجام ارزشیابی و راه اندازی سامانه جامع اطلاعات پژوهشی (ارزشیابی تحت وب)	3	1390
به روز رسانی شاخص‌های ارزشیابی عملکردی بر اساس نظام‌های بین‌المللی	4	1395
به روز رسانی شاخص‌های ارزشیابی مراکز تحقیقات با افزوده شدن شاخص‌های پایان‌نامه‌های بین‌رشته‌ای، ثبت اختراع، جذب منابع مالی	5	1399
افزودن محور اثرگذاری و حاکمیت و رهبری به شاخص‌های ارزشیابی مراکز و راه اندازی اولیه سامانه جدید ارزشیابی مراکز	6	1400
باز طراحی و به روز رسانی زیرساخت سامانه جامع ارزشیابی و تغییر گروه‌بندی مراکز با حذف ردیف مستقل بودجه	7	1401
بازنگری و به روز رسانی شاخص‌های ارزشیابی با تاکید بر محور اثرگذاری	8	1402

1. مقدمه

در سال‌های اخیر با بازتعریف نقش مراکز تحقیقات دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور بعنوان مرجع تولید دانش و ارایه خوراک علمی به سیاست‌گذاران و عموم مردم، جایگاه «ارزشیابی عملکرد» در نیل به اهداف مراکز تحقیقات بیش از پیش پررنگ شده است. لذا ارزشیابی عملکرد مراکز تحقیقات باید متناسب با اهداف تعیین شده و در خدمت حرکت به سوی نسل‌های نوین مراکز تحقیقات باشد. این امر نیازمند به‌روز رسانی و بازنگری در مفهوم ارزشیابی عملکرد تحقیقات است.

برنامه ارزشیابی فعالیت‌های پژوهشی مراکز تحقیقات دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور نخستین بار در سال 1380 و با بهره‌گیری از تعریف سازمان جهانی بهداشت از عملکرد نظام تحقیقات سلامت تدوین شد. شاخص‌های مورد سنجش در این برنامه نقش موثری در ترسیم خطوط حرکت مراکز تحقیقات به ویژه در عرصه تولیدات پژوهشی (مقالات و کتب) داشت. در طول دو دهه گذشته به تدریج و متناسب با رشد و بلوغ رخ داده در فعالیت‌های تحقیقات این مراکز ویرایش‌های به‌روز شده‌ای از این برنامه ارایه و ملاک عمل قرار گرفته است.

سیاست‌های کلان حوزه معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت بر اساس خطوط تعیین شده در اسناد بالادستی مانند سند نقشه جامع علمی کشور، برنامه هفتم توسعه و سیاست‌های کلان نظام در حوزه فناوری و سلامت تعیین می‌شود. در این راستا شیوه‌نامه ارزشیابی فعالیت‌های مراکز تحقیقاتی برای سال 1402 مورد بازنگری اولیه قرار گرفت. در این بازنگری، بازتعریف مجدد شاخص‌های ارزشیابی مراکز تحقیقات دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور بر مبنای رویکرد ارزیابی کارایی، اثربخشی و بهره‌وری تحقیقات مدنظر قرار گرفته است. همچنین اثربخشی فعالیت‌های تحقیقات مراکز تحقیقات با تعیین میزان تحقق اهداف این مراکز در دستیابی به اهداف تعیین و برنامه‌ریزی شده در قالب اثرگذاری طرح‌های تحقیقاتی مدنظر قرار گرفته است. در ارزشیابی 1402 شاخص‌ها در سه محور مدیریت و توسعه تحقیقات، تولید دانش و اثرگذاری مورد ارزیابی قرار خواهند گرفت. ارزشیابی 1402 با محور قرار دادن شفافیت، سرعت، دقت، پاسخگویی، بیطرفی و انصاف بعنوان ارزش‌های اساسی مدیران و کارشناسان معاونت نظارت و ارزشیابی در مرکز توسعه، هماهنگی و ارزشیابی تحقیقات انجام خواهد شد. انتظار می‌رود، همانند سال‌های گذشته و به نحو مقتضی اطلاع‌رسانی گسترده در سطح مراکز تحقیقاتی دانشگاه علوم پزشکی صورت گرفته و کلیه مستندات لازم جهت ارایه به مراکز و دفاتر مربوطه و یا بارگذاری در سامانه ارزشیابی توسط کارشناسان محترم مسؤول ارزشیابی مراکز تحقیقاتی، آماده گردد. تاریخ و نحوه بارگذاری و یا ارسال مستندات متعاقباً اطلاع‌رسانی خواهد شد. پیشاپیش از حسن همکاری و مساعدت کلیه معاونین محترم تحقیقات و فناوری، مدیران محترم پژوهشی و کارشناسان محترم ارزشیابی تقدیر و تشکر بعمل می‌آید.

2. اسناد بالادستی

ارزشیابی جامع فعالیت‌های مراکز تحقیقات دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور، فرایندی ملی می‌باشد که در اجرای سیاست‌های کلان و بالادستی کشور، همه ساله در سطح واحدهای تحقیقاتی ذیل وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی اجرا می‌گردد.

3. اصول ارزیابی عملکرد

عملکرد¹ به معنای تلاش سازمان برای به انجام رساندن مأموریت‌ها و دستیابی به اهداف است. تعیین، سنجش و امتیازدهی معیارهای عملکرد، ارزیابی عملکرد نامیده می‌شود. نتایج ارزیابی عملکرد اطلاعات لازم برای سیاست‌گذاری سازمان را فراهم می‌کند. سازمان تصویری واضح و واقعی از عملکرد خود به دست می‌آورد. بنابراین مدیران می‌توانند با اتخاذ تصمیمات بهنگام و صحیح، سازمان خود

¹ Performance

را در مسیر مأموریت و چشم انداز خود نگاه دارند. برای ارزیابی عملکرد سه شاخص کارایی، اثربخشی، و بهره‌وری می‌تواند سنجیده شود.

جدول 1. فهرست اسناد بالادستی مرتبط با ارزشیابی عملکرد تحقیقات مراکز تحقیقات دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور

ردیف	اسناد بالادستی	شماره ماده / راهبرد	موضوع / راهبرد
1	سیاست‌های کلی علم و فناوری ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری (1393)	بند 2-1	مدیریت دانش و پژوهش و انسجام بخشی در سیاست‌گذاری، برنامه ریزی و نظارت راهبردی در حوزه علم و فناوری و ارتقاء مستمر شاخص‌ها و روزآمد سازی نقشه جامع علمی کشور با توجه به تحولات علمی و فنی در منطقه و جهان
		بند 2-3	ساماندهی و تقویت نظام‌های نظارت، ارزیابی، اعتبارسنجی و رتبه بندی در حوزه‌های علم و فناوری
		بند 2-4	ساماندهی نظام ملی آمار و اطلاعات علمی، پژوهشی و فناوری جامع و کارآمد
2	سیاست‌های کلی سلامت ابلاغ شده از سوی مقام معظم رهبری (1393)	بند 1-7	تولیت نظام سلامت شامل سیاست‌گذاری‌های اجرایی، برنامه‌ریزی‌های راهبردی، ارزشیابی و نظارت توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
3	برنامه هفتم توسعه، فصل 20: ارتقای نظام علمی، فناوری و پژوهشی (1403)	ماده 93	تعیین اهداف کمی سنج‌های عملکردی ارتقاء نظام علمی، فناوری و پژوهشی
		ماده 94	... جهت‌دهی فعالیت‌های پژوهشی و فناورانه به سمت رفع نیازهای واقعی کشور و ارتقای بهره‌وری و افزایش اثربخشی تحقیقات و پژوهش با تأکید بر تحقیقات میان رشته‌ای...
		ماده 97	... انجام پژوهش‌های مأموریت‌گرا و مسأله‌محور و پاسخگویی به نیازها و مسائل کشور، تحقق مرجعیت علمی و سرآمدی جهانی در عرصه علوم و فناوری و ارتقای شتاب علمی...
4	سند نقشه جامع علمی کشور (1389)	راهبرد کلان یک	اصلاح ساختارها و نهادهای علم و فناوری انسجام بخشیدن به آنها، هماهنگ‌سازی نظام تعلیم و تربیت در مراحل سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی کلان راهبرد ملی شش: اصلاح فرایندها و ساختارهای نظارت و ارزشیابی علم، فناوری و نوآوری ملی و تعیین استانداردهای بومی در حوزه علم و فناوری در چارچوب نیازهای اقتصادی و اجتماعی کشور
		راهبرد کلان هفت	جهت‌دهی آموزش، پژوهش، فناوری و نوآوری به سمت حل مشکلات و رفع نیازهای واقعی و اقتضانات کشور با توجه به آمایش سرزمین در مرزهای دانش برای تحقق مرجعیت علمی راهبردهای ملی شماره‌های 1 و 2: - ساماندهی نظام مدیریت پژوهش کشور، - سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی مستمر و پویا در حوزه علم و فناوری بر پایه تأمین نیازهای جامعه و تحولات جهانی و دستیابی به مرجعیت علمی
5	نقشه جامع علمی سلامت کشور (1398)	راهبرد یک	پایش توسعه فناوری در کشورهای منطقه و کشورهای توسعه یافته فناوری برای مشخص کردن زمینه‌های توسعه دانش و اکتساب فناوری

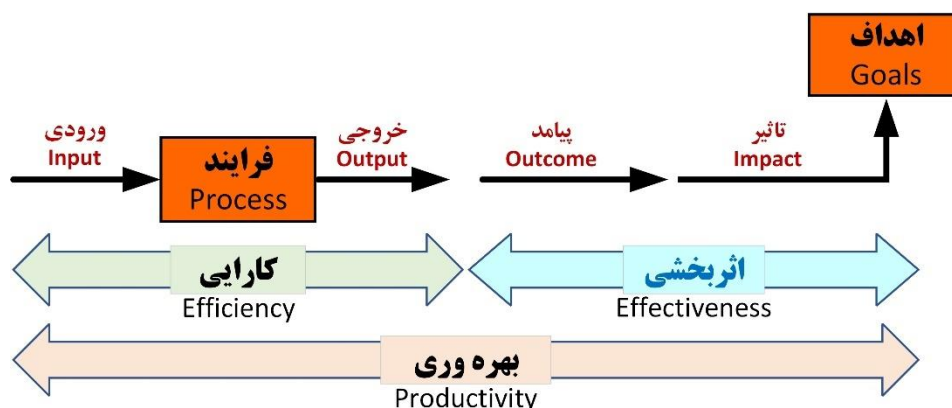
الف) کارایی² یک شاخص درون سازمانی است و بیانگر میزان بهره‌برداری یک سازمان از منابع خود در عرصه تولید نسبت به بهترین عملکرد در مقطعی از زمان است. ارزیابی کارایی به مفهوم تعیین رابطه میان نتایج به دست آمده با منابع استفاده شده است. به بیان دیگر سنجش کارایی، «خوب کار کردن» یک سازمان را می‌سنجد.

² Efficiency

ب) اثربخشی³ یک شاخص برون سازمانی است و «کار خوب کردن» یک سازمان را می‌سنجد. به مفهوم تعیین میزان دستیابی به نتایج برنامه‌ریزی شده و تحقق اهداف سازمان است. اثربخشی میزان هم جهت بودن فعالیت‌های یک سازمان با اهداف تعیین شده برای آن و به عبارت دیگر، درجه دستیابی (تکمیل) هدف را بیان می‌دارد.

ج) بهره‌وری⁴ ترکیبی از اثربخشی و کارایی است. بهره‌وری نسبت دستیابی به اهداف به ورودی‌ها را می‌سنجد. زیرا اثربخشی با عملکرد و کارایی با منابع در ارتباط است.

شکل 1 ارتباط مفاهیم ارزیابی عملکرد و دیدگاه این سند نسبت به ارزشیابی عملکرد تحقیقات مراکز تحقیقاتی دانشگاه‌های علوم پزشکی را نشان می‌دهد.

شکل 1. ارتباط مفاهیم کارایی، اثربخشی و بهره‌وری

³ Effectiveness

⁴ Productivity

4. تعاریف

4.1. ارزشیابی مراکز تحقیقات دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور

به فرایند ارزشیابی سالانه‌ی فعالیت‌های مراکز تحقیقات دانشگاه‌های علوم پزشکی/سازمان‌های وابسته به وزارت بهداشت گفته می‌شود.

4.2. مراکز تحقیقات

منظور از مرکز تحقیقات واحد حقوقی است که توسط شورای گسترش نظارت و ارزشیابی دانشگاه‌های علوم پزشکی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی به تصویب رسیده است.

4.3. مراکز تحقیقات مشمول ارزشیابی

کلیه مراکز تحقیقاتی که از تاریخ ابلاغ شروع فرایند ارزشیابی سالانه، حداقل یک سال یا 365 روز از فعالیت پیوسته آنها گذشته باشد، مشمول ارزشیابی می‌باشند. ملاک شروع فعالیت مراکز تحقیقاتی، تاریخ ابلاغ موافقت اصولی تاسیس آنها می‌باشد.

4.4. سامانه جامع ارزشیابی (سجا)

ارزشیابی سالانه مراکز تحقیقاتی از طریق سامانه جامع ارزشیابی فعالیت‌های تحقیقات و فناوری علوم پزشکی انجام می‌شود. این سامانه به آدرس <https://evaluation.research.ac.ir> در دسترس است.

4.5. سال ارزشیابی

سال شمسی یا میلادی که مستندات تولید یا منتشر شده‌ی تحقیقات و فناوری دانشگاه در آن سال مورد ارزشیابی قرار می‌گیرد. در ارزشیابی سالانه مستندات سال شمسی یا میلادی گذشته مورد ارزیابی قرار می‌گیرد. مقالات، کتاب‌ها، استنادات و سایر اسنادی که بر اساس تقویم میلادی معتبر هستند از اول ژانویه تا 30 دسامبر 2023 مورد ارزشیابی قرار می‌گیرند. سایر اسناد برای محورها و شاخص‌هایی که بر اساس تقویم شمسی معتبر هستند از اول فروردین تا 29 اسفند 1402 مورد ارزشیابی قرار خواهند گرفت.

4.6. برنامه راهبردی

برنامه راهبردی مرکز تحقیقات، برنامه‌ای مدون شامل مأموریت، چشم‌انداز و اهداف، تحلیل وضعیت، راهبردها، برنامه عملیاتی، زمانبندی، بودجه‌بندی، ارزشیابی و بازنگری برنامه راهبردی می‌باشد که در زمان ارزشیابی، دارای اعتبار زمانی باشد. در فرایند تدوین برنامه راهبردی و بازنگری آن، تمامی ذینفعان شامل محققان، مدیران، بخش خصوصی، سایر سازمان‌ها و مردم شرکت داده می‌شوند.

4.7. خط سیر تحقیقاتی

خط سیر⁵ تحقیقاتی شامل انواع مطالعاتی است که در آن‌ها یک حوزه خاص مورد مطالعه پژوهشگران و متخصصین مراکز تحقیقاتی می‌باشد. مراکز تحقیقاتی بر اساس رسالت، مأموریت و نیز اولویت‌های تحقیقاتی مصوب خود یک یا چند خط سیر تحقیقاتی را جهت دستیابی به مرجعیت علمی در آن حوزه تعریف و هدفگذاری می‌کنند.

5 Research line

8.4. گروه‌بندی ارزشیابی

در ارزشیابی سال 1402، مراکز تحقیقات بر اساس سه زمینه فعالیت (بالینی، بیومدیكال، ارتقاء سلامت)، سابقه فعالیت (بیش از ده سال، یک تا ده سال) و وابستگی (دولتی یا غیردولتی بودن) به هفت گروه مجزا تقسیم‌بندی شده و در گروه مربوطه، ارزشیابی و رتبه‌بندی می‌شوند. لازم به ذکر است با توجه به حذف ردیف مستقل بودجه مراکز تحقیقات در کتاب قانون بودجه سال 1401، مراکز تحقیقات دارای ردیف مستقل بودجه پیشین، بر اساس زمینه فعالیت و سابقه فعالیت در گروه‌های مربوطه مورد ارزشیابی و رتبه‌بندی قرار می‌گیرند.

9.4. محور⁶ ارزشیابی

به موضوع یا دسته بندی اصلی فعالیت‌های تحقیقاتی گفته می‌شود. در سال 1402 عملکرد تحقیقات مراکز تحقیقات دانشگاه‌های علوم پزشکی در سه محور زیر مورد ارزشیابی قرار می‌گیرند:

- مدیریت و توسعه تحقیقات
- تولید دانش
- اثرگذاری تحقیقات

10.4. زیر محور⁷

به موضوع یا دسته‌بندی فرعی فعالیت‌های تحقیقاتی که ذیل محور قرار می‌گیرند، گفته می‌شود.

11.4. شاخص⁸

شاخص به موضوع یا سنج‌های گفته می‌شود که داده‌های مربوط به آن در ارزشیابی سالانه احصاء، محاسبه و ارزشگذاری می‌شود. شاخص‌ها به دو نوع شاخص‌های ورودی و شاخص‌های خروجی تقسیم می‌شوند. شاخص‌های نهاده‌ای، سرمایه‌ای یا ورودی⁹ به شاخص‌هایی اطلاق می‌شود که در ارتباط با توسعه منابع مالی، انسانی یا زیرساختی و اقدامات مدیریتی مراکز تحقیقات می‌باشد. شاخص‌های محصول یا خروجی¹⁰ به شاخص‌هایی اطلاق می‌شود که در ارتباط با برون‌دادها یا پیامدهای ناشی از سرمایه‌گذاری و توسعه مراکز تحقیقاتی مربوط هستند. در ارزشیابی سالانه مراکز تحقیقاتی شاخص‌های خروجی مورد سنجش قرار می‌گیرند.

12.4. مستندات¹¹

به هر نوع سند معتبری گفته می‌شود که اثبات‌کننده وجود شرایط لازم برای کسب امتیاز یک شاخص است. مستندات و داده‌های مربوط به محورها و شاخص‌های ارزیابی عملکرد با توجه به نوع شاخص از دو طریق جمع‌آوری می‌گردد.

6 Pillar

7 Sub-pillar

8 Indicator

9 Input Indicator

10 Output Indicator

11 Documents

- خزش¹² یا واکنشی اطلاعات از پایگاه‌های نمایه‌سازی مقالات بر اساس وابستگی سازمانی¹³ استاندارد (برای شاخص‌های مرتبط با تولید دانش و استنادات)
- بارگذاری مستندات در سامانه ارزشیابی (برای برخی از شاخص‌ها)

4.13. همپوشانی نمایه

یک مقاله ممکن است در هر سه نمایه ساز اصلی، نمایه شده باشد. به این حالت همپوشانی نمایه گفته می‌شود. از آنجایی که هر مقاله، یک برونداد علمی محسوب می‌شود، تنها بالاترین نمایه‌ی آن مقاله در ارزشیابی امتیازدهی شده و سایر نمایه‌ها در نظر گرفته نخواهد شد. این فرایند تحت عنوان رفع همپوشانی نمایه در ارزشیابی نامیده می‌شود.

4.14. وابستگی سازمانی

آدرس یا وابستگی سازمانی، عبارتی است که نشان دهنده ارتباط سازمانی محقق با محل فعالیت خود و تعلق حقوق مرتبط با سند منتشر شده به سازمان متبوع است. وابستگی سازمانی مراکز تحقیقاتی بر اساس آخرین مستندات موجود از وابستگی اعلامی و درج شده در سامانه جامع ارزشیابی، ملاک خزش مقالات، استنادات و ... می‌باشد.

سوابق 1

پیرو دستورالعمل شماره 89/3/1067 پ 89 ص مورخ 89/7/26 معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت در خصوص کلیه شاخص‌ها و مستندات تولید شده در مراکز تحقیقات دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور امتیازات صرفاً به مواردی تعلق می‌گیرند که در آن‌ها نام و عنوان کامل دانشگاه/دانشکده/سازمان مطابق با دستورالعمل در نمایه‌نامه‌های **ISI** و **PubMed Scopus** قابل استخراج باشد.

اطلاعات مربوط به مقالات و کتب منتشر شده توسط محققان از طریق ردیابی وابستگی سازمانی ایشان در پایگاه‌های داده معتبر جمع‌آوری می‌شود. پیرو سیاست‌های وزارت بهداشت مبنی بر یکسان‌سازی افیلیشن‌ها یا وابستگی‌های سازمانی صحیح مراکز تحقیقات دانشگاه‌های علوم پزشکی و با توجه به اهمیت موضوع لازم است در تمامی مدارک علمی فرم استاندارد وابستگی سازمانی رعایت گردد. در جدول 2 شیوه درج وابستگی سازمانی استاندارد در مقالات ذکر شده است.

جدول 2. شکل استاندارد وابستگی سازمانی در مراکز تحقیقات

الگوی نگارش وابستگی سازمانی	ایران، نام شهر، نام دانشگاه علوم پزشکی/سازمان، نام پژوهشکده (در صورت وجود)، نام مصوب مرکز تحقیقات The name of research center, the name of Research Institute (if exist), University name, City, Iran

¹² Crawling

¹³ Affiliation

محاسبه برونداد علمی یک عضو هیأت علمی یا محققین و پژوهشگران یک دانشکده، مرکز تحقیقات و یا دانشگاه بر اساس نام و آدرس ذکر شده در مقاله/کتاب صورت می‌گیرد. تنها زمانی که مؤلفین بتوانند از طریق وابستگی سازمان خود، به طور صحیح شناسایی شوند، امکان گروه بندی آثار و مقالات منتشر شده در نمایه‌های استنادی وجود دارد. از آنجایی که آدرس‌دهی در زبان انگلیسی از کوچکترین واحد به بزرگترین واحد می‌باشد این اصل در آدرس‌دهی نیز رعایت می‌شود. به عنوان مثال در مراکز تحقیقاتی ابتدا نام مرکز تحقیقاتی نویسنده درج شده و در ادامه نام پژوهشکده، پژوهشگاه و دانشگاه و در نهایت شهر و کشور درج می‌گردد. شایان ذکر است که ذکر نام کشور در انتهای وابستگی سازمانی الزامی است.

نکات مهم ۱: ملاک‌های جستجو و احتساب وابستگی سازمانی برای تولیدات علمی

- در ارزشیابی جامع فعالیت‌های تحقیقات مراکز تحقیقاتی تنها یک وابستگی سازمانی استاندارد جهت جست و جوی مستندات از پایگاه‌های اطلاعاتی مورد پذیرش قرار خواهد گرفت.
- در بازیابی مقالات در سامانه جامع ارزشیابی به ازای هر نویسنده، فقط یک وابستگی سازمانی قابل قبول خواهد بود.
- در موارد استفاده از چند وابستگی سازمانی توسط یک نویسنده، ملاک امتیازدهی، اولین وابستگی سازمانی نویسنده خواهد بود.
- تنها در شرایط ذیل، وابستگی سازمانی دوم ملاک امتیازدهی قرار خواهد گرفت:
 - وابستگی سازمانی اول مربوط به مؤسسات علمی خارج از کشور باشد.
 - وابستگی سازمانی اول مربوط به مؤسسات علمی ایرانی خارج از برنامه ارزشیابی وزارت بهداشت باشد.

با توجه به اینکه خزش یا واکنشی اطلاعات از بستر وب به صورت اتوماتیک صورت می‌گیرد، در صورت مغایرت هر چند جزئی (حتی یک حرف و یا فاصله اضافه و ...) افیلیشن درج شده در مقالات برای دانشگاه با مرکز فاقد امتیاز خواهد بود. برای نمونه در مواردی دیده می‌شود که نویسندگان مقالات با جا انداختن حرف S از انتهای واژه Sciences در نام دانشگاه، یا برخی اشتباهات املایی دیگر امکان کسب امتیاز برای مقاله را از دست می‌دهند.

توصیه‌های مهم: نکات مهم در درج وابستگی سازمانی برای اساتید و مدیران پژوهشی دانشگاه‌ها و مراکز تحقیقاتی

- توصیه می‌شود اهمیت درج وابستگی سازمانی استاندارد توسط پژوهشگران در مقالات به روش‌های مختلف به پژوهشگران دانشگاه گوشزد شود. نویسنده مسئول مقاله، مسئول بررسی صحت وابستگی‌های سازمانی نویسندگان در نسخه نهایی پیش از انتشار (Galley proof) است.
- به معاونین محترم تحقیقات و فناوری دانشگاه‌هایی که وابستگی سازمانی خود را در نمایه‌ساز Scopus تعریف نکرده‌اند، اکیداً توصیه می‌شود با پیگیری موضوع از طریق مرکز اطلاع رسانی و انتشارات علمی وزارت بهداشت نسبت به این کار اقدام نمایند تا بازیابی کلیه تولیدات علمی آنها در نمایه سازها تسهیل گردد.
- به نویسندگان مقالاتی که چندین وابستگی سازمانی را در مقالات خود درج می‌کنند توصیه می‌شود درج وابستگی و ترتیب آنها را با در نظر گرفتن میزان و نوع مشارکت هر ساختار (دانشگاه، مرکز تحقیقاتی، پژوهشکده و ...) انجام دهند. حمایت مالی و علمی-تجهیزاتی مبتنی بر قراردادهای معین از طرف ساختارهای حامی مانند مراکز تحقیقاتی شرایط عرفی برای درج وابستگی‌های سازمانی چندگانه است.

4. 15. شیوه امتیازدهی شاخص¹⁴

به روش ارزشگذاری عددی و محاسبه امتیاز هر شاخص گفته می‌شود. امتیازدهی نهایی هر شاخص، بر اساس مفاهیم امتیاز به ازای واحد کار، امتیاز خام، سقف امتیاز و امتیاز نرمال شده محاسبه می‌شود.

امتیاز به ازای واحد کار: به ارزش عددی هر واحد در شاخص مورد نیاز گفته می‌شود.

امتیاز خام: به ارزش عددی کل محاسبه شده برای شاخص مورد بررسی بر اساس امتیاز به ازای واحد کار گفته می‌شود.

سقف امتیاز: برای هر شاخص بر اساس وزن و ارزش خود در ارزشیابی سالانه یک سقف امتیاز تعیین می‌شود. امتیاز خام به دست آمده در هر شاخص بر اساس سقف امتیاز، مقیاس بندی و مجدداً محاسبه می‌شود.

امتیاز نرمال شده: امتیاز هر شاخص که بر اساس سقف امتیاز آن شاخص مقیاس بندی و محاسبه شده است.

4. 16. کارشناس مسئول ارزشیابی¹⁵ مراکز تحقیقاتی

فرد معرفی شده از طرف دانشگاه است که مسئول ارتباط و هماهنگی با مرکز توسعه، هماهنگی و ارزیابی تحقیقات در خصوص فعالیت‌های مرتبط با ارزشیابی مراکز تحت پوشش دانشگاه است. کارشناس مسئول ارزشیابی بر اساس معرفی نامه رسمی معاون تحقیقات و فناوری دانشگاه شناسایی و در سامانه ارزشیابی تعریف می‌شود.

5. اهداف ارزشیابی

هدف کلی ارزشیابی سالانه عبارت است از ارایه تصویری دقیق از عملکرد تحقیقات مراکز تحقیقات دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور به منظور فراهم نمودن اطلاعات لازم برای سیاست‌گذاری تحقیقات و فناوری کشور و ارتقای شاخص‌های کلان سلامت جامعه از طریق تحقیقات و فناوری

اهداف جزئی:

- فراهم نمودن اطلاعات لازم در خصوص میزان تحقق تکالیف وزارت بهداشت در تحقیق و فناوری در اسناد بالادستی
- احصاء اعداد و ارقام مربوط به شاخص‌های عملکرد
- پردازش داده‌های عملکرد به منظور تعیین رتبه پژوهش و فناوری مراکز تحقیقات دانشگاه‌های علوم پزشکی
- ارایه گزارش‌های مختلف عملکرد جهت تصمیم‌گیری و سیاست‌گذاری وزارت بهداشت
- شناسایی ظرفیت‌های مراکز تحقیقات دانشگاه‌های علوم پزشکی در محورهای مختلف مورد ارزیابی جهت استفاده بهینه و هم‌افزایی در راستای اهداف کلان پژوهشی کشور
- شناسایی نقاط ضعف و مشکلات پژوهشی مراکز تحقیقات دانشگاه‌های علوم پزشکی در زمینه پژوهش به منظور کمک به حل مشکلات آنها
- تعیین سیاست‌های اجرایی حسب نتایج حاصل از ارزشیابی

14 Scoring

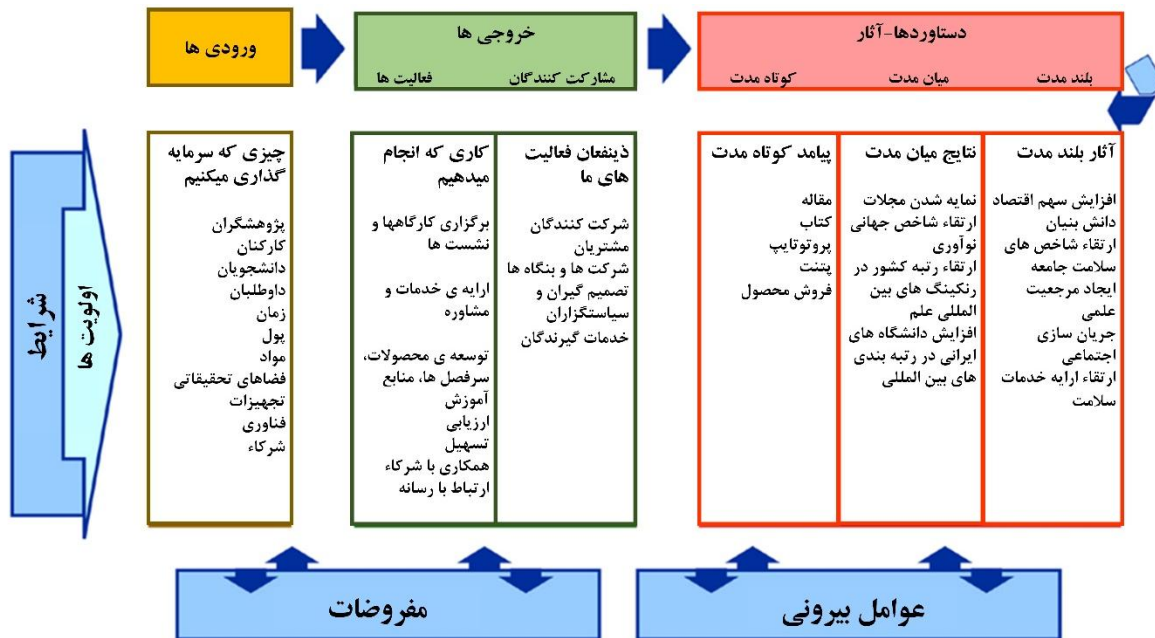
15 Focal point

- افزایش پاسخگویی نظام تحقیقات سلامت
- توسعه کمی و کیفی پژوهش‌های علوم پزشکی

6. چارچوب مفهومی شاخص‌های ارزشیابی

در شکل 2 مدل عملکرد ساختارهای تحقیقات و فناوری ارایه شده است. این مدل بیانگر ارتباط فعالیت‌های توسعه‌ای و ظرفیت‌سازی با برآیندهای تحقیقات و فناوری است. شناسایی شاخص‌های ارزیابی بر اساس عناصر این مدل (ورودی‌ها، خروجی‌ها، دستاوردها و آثار) انجام شده است.

همچنین جهت طراحی نظام جامع ارزشیابی فعالیت‌های تحقیقات و فناوری با رویکرد اثرگذاری از مدل منطق مداخله¹⁶ (5) با چهار بعد اصلی تناسب، کارایی، اثربخشی و سودمندی و جهت تدوین شاخص‌ها، از نظام‌های ارزشیابی چارچوب تعالی پژوهش¹⁷ و آکادمی علوم سلامت¹⁸ استفاده شده است (شکل 3).

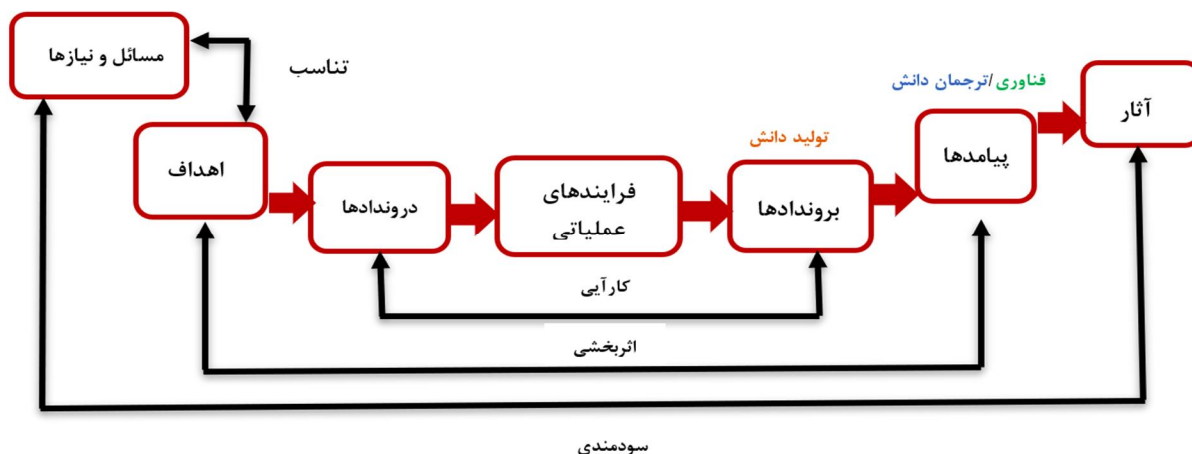

شکل 2. مدل عملکرد ساختارهای تحقیقات و فناوری

¹⁶ Logic of Intervention

¹⁷ Research Excellence Framework (REF)

¹⁸ Canadian Academy Health Science (CAHS)

شکل 3. مدل مفهوم مداخله در نظام ارزشیابی

7. محورها و شاخص های ارزشیابی

ارزشیابی سال 1402 در سه محور، سه زیر محور و 17 شاخص انجام خواهد شد. امتیاز کل ارزشیابی در مراکز تحقیقاتی با فعالیت بالای ده سال 2000 امتیاز و در مراکز تحقیقاتی با فعالیت بین یک تا ده سال 1500 امتیاز خواهد بود. امتیاز کل ارزشیابی و سهم هر محور و زیر محور از امتیاز کل در جدول 2 ارایه شده است. جزئیات شاخص های هر محور در جداول 4 تا 7 ارایه شده اند.

جدول 2: محورهای ارزشیابی فعالیت های تحقیقات و فناوری مراکز تحقیقات علوم پزشکی

ردیف	محور	زیر محور/شاخص
1	مدیریت و توسعه تحقیقات	1. برنامه ریزی و سیاستگزاری 2. نیروی انسانی 3. جذب منابع مالی
2	تولید دانش	1. برونداد پژوهشی 2. مقالات با کیفیت منتشر شده (Q1) 3. همکاری های بین المللی (LP) 4. تعداد کل استنادات به مقالات پنج ساله 5. مقدار h پنج ساله 6. پایان نامه های تحقیقاتی بین رشته ای 7. ثبت اختراع
3	اثر گذاری	1. اثر بر آموزش، سیاستگزاری و قانون گذاری سلامت 2. اثر بر سلامت جامعه 3. اثر بر سبک زندگی و محیط 4. اثر بر ارایه خدمات سلامت 5. اثر بر تولید و اقتصاد سلامت

8. تقویم زمان‌بندی ارزشیابی 1402

فعالیت‌های ارزشیابی سال 1402 بر اساس تاریخ‌های مندرج در جدول 3 انجام خواهد شد.

جدول 3. جدول زمان‌بندی و تاریخ‌های مهم ارزشیابی 1402

تاریخ	اقدام
مرداد 1403	ابلاغ شیوه‌نامه ارزشیابی
مرداد و شهریور 1403	برگزاری کارگاه‌های آموزشی شیوه‌نامه ارزشیابی
مرداد تا آبان 1403	بارگذاری اطلاعات شاخص‌ها و خزش اطلاعات مقالات و کتاب‌ها توسط مراکز تحقیقاتی
مهر و آبان 1403	ارزیابی مستندات
دی 1403	اعلام نتایج ارزشیابی

9. جداول مربوط به شاخص‌های ارزشیابی 1402

جدول 4. شاخص های محور مدیریت و توسعه تحقیقات - زیر محور برنامه ریزی و سیاستگذاری

زیر محور	شماره شاخص	شاخص	ملاک ارزیابی / مستندات مورد نیاز	روش محاسبه امتیاز	امتیاز خام به ازای واحد شاخص	سقف امتیاز نرمال شده
برنامه ریزی و سیاستگذاری	1.	برنامه راهبردی	- همراستا بودن برنامه راهبردی مرکز تحقیقات با برنامه راهبردی دانشگاه - میزان انطباق برنامه های اجرایی با برنامه عملیاتی تنظیم شده در برنامه راهبردی مرکز تحقیقات - شفاف بودن خط مشی تحقیقاتی مرکز تحقیقات و میزان انطباق خط مشی با اولویت ها - تسلسل و عمق بخشیدن به برنامه های مرکز تحقیقات مبتنی بر خط مشی تحقیقاتی و پرهیز از پراکنده کاری - داشتن برنامه مدیریت و کنترل پروژه برای طرح های جاری و برنامه های آینده (برنامه عملیاتی) - ارزشیابی و بازنگری برنامه راهبردی	ارائه برنامه راهبردی مرکز به انضمام برنامه عملیاتی تنظیم شده مصوب شورای راهبردی دانشگاه/سازمان - لیست برنامه های اجرایی مرکز تحقیقات همراه با مستندات بیانگر اجرای برنامه ها (پیوست 1)		
	2.	اولویت های تحقیقاتی مرکز	استفاده از روش های علمی در تعیین اولویت های پژوهشی - مشارکت صاحب نظران داخل و خارج از مرکز در تعیین اولویت ها - تحلیل وضعیت موجود و برآورد نیازها - مشخص کردن عناوین پژوهشی - همراستا بودن با اولویت های پژوهشی دانشگاه/سازمان ذیربط	- لیست اولویت های تحقیقات و فناوری مرکز تحقیقات که به همراه مصوبه شورای پژوهشی مرکز تحقیقات	فاقد امتیاز	
	3.	خط سیر (لاین) تحقیقاتی	- تعیین زمینه های همراستا با عناوین پژوهشی مرکز تحقیقات - تعیین حوزه های دارای بیشترین / بهترین فعالیت های تحقیقاتی مرکز	- اعلام سه لاین تحقیقاتی به همراه مصوبه شورای پژوهشی مرکز تحقیقات		

جدول 5. شاخص های محور مدیریت و توسعه تحقیقات - زیر محورهای نیروی انسانی و جذب منابع مالی

سقف امتیاز امتیاز نرمال شده	امتیاز خام به ازای واحد شاخص	روش محاسبه امتیاز	ملاک ارزیابی / مستندات مورد نیاز	شاخص	شماره شاخص	زیر محور
فاقد امتیاز		- تکمیل اطلاعات (نام و نام خانوادگی، رشته و مدرک تحصیلی، مرتبه علمی، حکم حقوقی / ابلاغ به نام مرکز تحقیقات) مربوط به اعضای هیأت علمی/محققین غیر هیأت علمی مشغول در مرکز درسال ارزشیابی در سامانه جامع ارزشیابی مراکز تحقیقات	فردی است که به عنوان عضو هیأت علمی برابر حکم کارگزینی و یا ابلاغ رئیس و یا معاون پشتیبانی، یا معاون تحقیقات و فناوری دانشگاه/سازمان بصورت تمام وقت (حداقل 40 ساعت در هفته) در مرکز تحقیقات فعالیت می نماید	محقق هیات علمی تمام وقت	4.	نیروی انسانی
			عضو هیأت علمی است که برابر با ابلاغ رئیس و یا معاون پشتیبانی دانشگاه/سازمان حداقل 20 ساعت در هفته در مرکز تحقیقات فعالیت می نماید.	محقق هیات علمی نیمه وقت	5.	
			حداقل دارای مدرک دکترای حرفه ای یا کارشناسی ارشد بوده و طبق ضوابط برابر حکم کارگزینی، قرارداد و یا ابلاغ رئیس و یا معاون پشتیبانی دانشگاه/سازمان بطور تمام وقت در مرکز تحقیقات فعالیت تحقیقاتی می نماید.	محقق غیرهیات علمی	6.	
100	هر 500 میلیون ریال جذب شده، 5 امتیاز	مصوبه شورای پژوهشی / شورای فناوری دانشگاه به نام مرکز تحقیقات - قرارداد طرح تحقیقاتی به نام مرکز تحقیقات - ارائه مستندات مبنی بر پرداخت اول طرح تحقیقاتی، یا سایر منابع جذب شده	داخلی (خارج از دانشگاه): کلیه طرح های مصوب شورای پژوهشی / شورای فناوری در سال ارزشیابی که حداقل 30% از هزینه آن توسط سازمان ها و یا نهادهای دولتی، غیردولتی، عمومی، خصوصی و خیرین تامین اعتبار شده باشد. جذب منابع در قالب جذب زیرساختهای ساختمانی و تجهیزاتی نیز جزو جذب منابع داخلی محسوب می شوند. خارجی (خارج از کشور): شامل کلیه طرح های مصوب شورای پژوهشی / شورای فناوری مرکز تحقیقات در سال ارزشیابی می باشد که منجر به جذب بودجه از منابع خارج از کشور شده اند.	جذب منابع داخلی و خارجی	7.	جذب منابع مالی

جدول 6. شاخص‌های محور تولید دانش

زیر محور	شماره شاخص	شاخص	ملاک ارزیابی / مستندات مورد نیاز	روش محاسبه امتیاز	امتیاز خام به ازای واحد شاخص	سقف امتیاز نرمال شده
تولید دانش	8.	تعداد مقالات ۱۹ به تفکیک پایگاه‌های WOS, PubMed, Scopus	تعداد مقالات منتشر شده دانشگاه در پایگاه‌های مورد ارزیابی پس از رفع همپوشانی	توسط سامانه ارزشیابی جامع بصورت خودکار استخراج و محاسبه می‌شود. (پیوست 2 و 3)	1 امتیاز به ازای هر مقاله	250
	9.	تعداد کتب / فصول	تعداد کتاب کامل / فصل از کتاب نمایه شده در Scopus			
	10.	تعداد مقالات منتشر شده در همایش‌ها	تعداد خلاصه مقاله / مقاله سمینار یا همایش 20 نمایه شده در پایگاه‌های مورد ارزیابی			
	11.	تعداد مقالات منتشر شده در 25% برتر مجلات علمی در گروه موضوعی ۲۱ (Q1)	تعداد مقالات منتشر شده دانشگاه در سال 2023 در پایگاه Scopus که در 25 درصد برتر مجلات هر رشته (Q1) بر اساس Cite score چاپ شده است.			
	12.	تعداد مقالات با همکاری بین المللی ۲۲ (IC)	تعداد مقالات نمایه شده دانشگاه در پایگاه Scopus که بر اساس همکاری‌های بین‌المللی علمی در سال 2023 منتشر شده است.			
	13.	تعداد کل استنادات به مقالات پنج ساله	تعداد کل استنادات سال ارزشیابی به مقالات پنج سال گذشته (2019 لغایت 2023) مرکز تحقیقات در پایگاه استنادی Scopus			
	14.	شاخص h پنج ساله	شاخص h برای مقالات منتشر شده در پنج سال گذشته (2019 لغایت 2023) در پایگاه استنادی Scopus			

¹⁹ با رفع همپوشانی و با وابستگی استاندارد

²⁰ Conference Paper / Abstract Meeting

²¹ Papers published in Q1 journals

²² International Collaboration

سقف امتیاز نرمال شده	امتیاز خام به ازای واحد شاخص	روش محاسبه امتیاز	ملاک ارزیابی / مستندات مورد نیاز	شاخص	شماره شاخص	زیر محور
150	کارشناسی ارشد: 2 امتیاز مقطع تخصص و فوق تخصص: 7 امتیاز مقطع PhD: 10 امتیاز	- مصوبه شورای پژوهشی مرکز تحقیقات - پروپوزال مصوب - قرارداد با سازمان خارج از سیستم وزارت بهداشت حاکی از همکاری مشترک برای پایان نامه و سایر مستندات مبنی بر همکاری - مستندات مبنی بر دفاع پایان نامه	پایان نامه‌های مشترک با سازمان‌های خارج از وزارت بهداشت در سال ارزشیابی (1402)	پایان نامه‌های تحقیقاتی بین رشته‌ای- بین سازمانی	15	
100	2 امتیاز (سقف امتیاز 30)	- مصوبه شورای پژوهشی طرح تحقیقاتی - برگه ثبت اختراع به نام مرکز تحقیقات - مستندات ثبت اختراع بین‌المللی	1- داخلی	ثبت اختراع	16	
	4 امتیاز		2- بین‌المللی سطح یک: ثبت اختراع بین‌المللی در آمریکا، چین، روسیه، استرالیا، ژاپن، انگلیس و اتحادیه اروپا			
	3 امتیاز		3- بین‌المللی سطح دوم: ثبت اختراع بین‌المللی در سایر کشورهای خارجی			

جدول 7. شاخص های محور اثرگذاری

سقف امتیاز نرمال شده	امتیاز خام به ازای واحد شاخص	روش محاسبه امتیاز	ملاک ارزیابی/مستندات مورد نیاز	شاخص	شماره شاخص	زیر محور
500	--	توضیحات در ستون مستندات (پیوست 4)	بارگذاری مستندات و داوری طرح ها هر طرح تایید شده در سطح دانشگاه: 20 / استانی: 50 / ملی: 100 مجموع امتیازات نمره خام در مورد مراکز تحقیقات با سابقه فعالیت بالای ده سال محاسبه شده و نمره نهایی بر این اساس که اگر مجموع نمرات مرکز عدد 200 باشد نمره نهایی 500 را دریافت می کند و در غیر این صورت به صورت نسبت سنجیده و محاسبه می گردد. در مورد مراکز تحقیقات با سابقه بین یک تا ده سال امتیاز دریافتی به مجموع امتیازات مرکز اضافه می شود.	طرح های اثرگذار تایید شده	17.	اثرسنجی

10. پیوست ها

پیوست 1. ملاحظات و توضیحات محور مدیریت و توسعه تحقیقات

- وجود برنامه راهبردی به عنوان یک پیش‌نیاز جهت ورود به فرایند ارزشیابی فعالیت‌های تحقیقات و فناوری مرکز تحقیقات در نظر گرفته شده و امتیازی به آن تعلق نخواهد گرفت. بدیهی است در صورت عدم وجود برنامه و یا عدم تایید آن در سال ارزشیابی، مرکز تحقیقات وارد فرایند ارزشیابی نخواهد شد. در ضمن، برنامه راهبردی مرکز تحقیقات باید مورد تایید و تصویب کمیته راهبردی دانشگاه علوم پزشکی / سازمان مربوطه قرار گرفته و سپس در سامانه بارگذاری گردد. لازم به ذکر است که تشکیل کمیته‌های راهبردی در دانشگاه/سازمان طی نامه شماره 700/466/د مورخ 1402/02/09 اعلام شده است. در صورت عدم تغییر برنامه راهبردی بارگذاری شده در سامانه جامع ارزشیابی، لزومی به بارگذاری مجدد آن نبوده و تنها لازم است تغییرات در سامانه درج شوند.
- وجود لیست اولویت‌های پژوهشی و لاین‌های تحقیقاتی منطبق با برنامه راهبردی مرکز تحقیقات به عنوان پیش‌نیاز جهت ورود به فرایند ارزشیابی فعالیت‌های تحقیقات و فناوری مرکز تحقیقات در نظر گرفته شده و امتیازی به آن تعلق نخواهد گرفت. همچنین، ارائه مصوبه شورای پژوهشی مرکز تحقیقات در سال ارزشیابی جهت این دو مورد الزامی است.
- در تخصیص امتیاز به جذب گرنت، میزان کل بودجه جذب شده ملاک امتیازدهی می‌باشد و در صورتی به آن امتیاز کامل تعلق می‌گیرد که حداقل، پرداخت اول در سال ارزشیابی انجام شده باشد.
- به طرح‌های دارای جذب بودجه فقط یک بار امتیاز تعلق می‌گیرد.

پیوست 2. ملاحظات و توضیحات شاخص های محور تولید دانش

- امتیازدهی شاخص های محور تولید دانش به شرح ذیل می باشد.
- کلیه موارد همپوشانی شامل مقالات استخراج شده از پایگاه های ISI- WOS و Scopus، PubMed و کتب منتشر شده بر حسب نوع مستند به نفع نمایه / امتیاز برتر حذف می شوند.
- به مقالات در حال چاپ²³ در سال انتشار امتیاز تعلق می گیرد.
- مقالات منتشر شده در مجلات نمایه شده در پایگاه ISI- WOS که دارای ضریب تاثیر "Impact factor" می باشند به میزان 0,2 ضریب تاثیر به امتیاز مقالات اضافه می گردد.
- لیست JCR²⁴ مربوط به سال ارزشیابی جهت محاسبه ضریب تاثیر مقالات منتشر شده مورد استفاده قرار خواهد گرفت.

مقالات فاقد امتیاز / دارای امتیاز منفی

- مقالات با وابستگی سازمانی غیراستاندارد فاقد امتیاز می باشند.
- مقالات چاپ شده مرکز تحقیقات در نشریات نامعتبر مندرج در فهرست سامانه معرفی نشریات نامعتبر دارای امتیاز منفی به میزان سه برابر امتیاز مقالات همتراز می باشد.
- مقالات ابطال شده²⁵ بر اساس پایگاه داده Retraction Watch²⁶ دارای امتیاز منفی به میزان ده برابر امتیاز مقالات همتراز می باشد.
- در موارد استفاده از چند وابستگی سازمانی توسط یک نویسنده، ملاک امتیازدهی، اولین وابستگی سازمانی نویسنده خواهد بود. موارد استثناء شامل مواردی است که وابستگی سازمانی اول مربوط به مؤسسات علمی خارج کشور و یا مؤسسات علمی خارج از برنامه ارزشیابی معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت باشند که در این صورت وابستگی سازمانی دوم ملاک امتیازدهی خواهد بود.

مقالات پرنویسنده

- به مقالات پرنویسنده تنها در صورتی که نویسنده اول یا نویسنده مسئول، وابستگی سازمانی استاندارد مراکز تحقیقات را داشته باشد، امتیاز ضریب تاثیر، Q1 و ارجاعات بصورت کامل تعلق می گیرد.
- در محاسبه ارجاعات 5 ساله در صورتی که در مقالات دارای بیش از صد نویسنده، آدرس استاندارد نویسنده اول یا طرف مکاتبه متعلق به مرکز تحقیقات مربوطه باشد، امتیاز کامل ارجاعات محاسبه می گردد. در خصوص سایر نویسندگان، امتیاز استنادات به مقالات (دارای بیش از صد نویسنده) منتشر شده طی سال های 2019 تا 2023 به تعداد نویسندگان مقاله تقسیم می شود.

کتاب

- کتاب کامل / فصلی از کتاب نمایه شده در پایگاه Scopus در سال 2023 و کتاب های تألیف مرجع درسی و منبع آزمون فارسی منتشر شده در سال 1402 مورد ارزیابی و امتیازدهی قرار می گیرند.
- کتب مرجع شامل کلیه رفرنس های اعلام شده برای رشته ها و آزمون ها بر اساس وبسایت معاونت آموزشی بوده و توسط مرکز توسعه و هماهنگی اطلاعات و انتشارات علمی امتیازدهی می شود.
- در صورتیکه یک فصل از کتاب توسط چند نویسنده از یک مرکز تحقیقات تألیف شده باشد، امتیاز آن فقط یک بار و برای نویسنده اول آن فصل محسوب خواهد شد.

²³ Article in press

²⁴ Journal citation report

²⁵ retracted

²⁶ Retractionwatch.org

- در خصوص تألیف کتاب کامل در صورتیکه سایر اعضای هیأت علمی مرکز تحقیقات در تألیف فصول کتاب شرکت داشته فقط یک بار و به کل کتاب امتیاز تعلق می‌گیرد.
- به ازای هر نویسنده، فقط یک وابستگی سازمانی قابل قبول خواهد بود.

- در موارد استفاده از چند وابستگی سازمانی توسط یک نویسنده، ملاک امتیازدهی، اولین وابستگی سازمانی نویسنده خواهد بود. موارد استثناء شامل مواردی است که وابستگی سازمانی اول مربوط به مؤسسات علمی خارج کشور و یا مؤسسات علمی خارج از برنامه ارزشیابی معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت باشند که در این صورت وابستگی سازمانی دوم ملاک امتیازدهی خواهد بود.

- در کتب مرجع یا منبع آزمون فارسی فقط به کتاب‌های تألیفی امتیاز تعلق می‌گیرد.

- به ترجمه فصل کتاب در کتب مرجع درسی یا منبع آزمون امتیاز تعلق نمی‌گیرد.

همکاری های بین المللی

- همکاری‌های بین‌المللی در مقالات، با وجود نام کشوری غیر از ایران در آدرس‌دهی مشخص می‌گردد.

- در مواردی که یک مقاله، بیش از یک آدرس غیرایرانی داشته باشد، تنها به یک مورد آن امتیاز داده می‌شود.

- مقالات letter to editor فاقد امتیاز همکاری‌های بین‌المللی هستند.

- درخصوص موارد مشکوک به تخلف در مقالات IC، کلیه مستندات همکاری‌های بین‌المللی از دانشگاه مربوطه اخذ و در صورت تخلف، اقدامات بازدارنده مانند ارائه به کمیته اخلاق صورت خواهد گرفت.

پایان نامه‌های بین‌رشته‌ای

- پایان‌نامه‌های مشترک با خارج از وزارت بهداشت مشروط به دفاع در سال ارزشیابی، همراستایی با لاین تحقیقاتی مرکز و همکاری عضو هیأت علمی مرکز به عنوان استاد راهنما قابل امتیازدهی می‌باشند.

- سقف امتیاز 150 جهت شاخص پایان‌نامه‌های بین‌رشته‌ای در صورتی به مرکز تحقیقات تخصیص داده می‌شود که مرکز تحقیقات حداقل، امتیاز خام 50 را از این شاخص دریافت کرده باشد.
ثبت اختراع

-سقف امتیاز 100 جهت شاخص ثبت اختراع در صورتی به مرکز تحقیقات تخصیص داده می‌شود که مرکز تحقیقات حداقل، امتیاز خام 25 را از این شاخص دریافت کرده باشد.

پیوست 3. جدول امتیاز دهی مقالات و کتب

نوع نمایه				
Scopus	PubMed	ISI-WOS		
1	1,5	2	Original / Review Article	مقاله
0,5	0,75	1	Editorial / Case Report	
0,1	0,2	0,3	Letter to Editor	
0,5	--	1	خلاصه مقاله	خلاصه مقاله در سمینار/همایش
خلاصه مقاله در سمینار/همایش: تعداد موارد conference paper نمایه شده در پایگاه Scopus و موارد Proceeding و Abstract meeting نمایه شده در پایگاه ISI/web of science دانشگاه در سال ارزشیابی				
نوع مستند				
نمایه شده در اسکوپوس	تجدید انتشار/ انتشار ویرایش جدید کتاب مرجع	انتشار اولیه کتاب مرجع		
10	5	10	کتاب	کتاب
2	--	--	فصل کتاب	

پیوست 4. ملاحظات و توضیحات محور اثرگذاری

- در بررسی طرح‌های تحقیقات / فناوری اثرگذار، تاریخ تصویب طرح محدودیت زمانی نداشته و تنها تاریخ ایجاد اثر مربوط به سال ارزشیابی می‌باشد.
- سقف امتیاز محور اثرگذاری 500 می‌باشد. - به ایجاد اثر در سطح شهرستان تا سقف 20 امتیاز، در سطح استان تا سقف 50 امتیاز و در سطح ملی تا سقف 100 امتیاز تعلق می‌گیرد.
- در تمامی سطوح اثرگذاری، رایحه مستندات ذیل الزامی می‌باشد:
 - پروپوزال طرح تحقیقاتی/ فناوری
 - مصوبه شورای پژوهشی / شورای فناوری / دفتر ارتباط با صنعت و یا سایر مراجع ذیصلاح به نام مرکز تحقیقات
 - گزارش نهایی یا پیشرفت کار طرح تحقیقاتی / فناوری
 - تکمیل اظهارنامه ایجاد اثر در سامانه ارزشیابی
- محور اثرگذاری برای مراکز تحقیقات دارای بیش از 10 سال فعالیت با ارائه دو طرح دارای بیشترین اثرگذاری تعریف شده است.
- در خصوص مراکز تحقیقات با سابقه فعالیت یک تا 10 سال ، تنها ارائه یک طرح اثرگذار امکان پذیر بوده که در صورت بررسی و پذیرش طرح، امتیاز کسب شده به عنوان جایزه به سرجمع امتیاز کل مرکز اضافه خواهد شد.
- با توجه به حذف گروه‌های ردیف مستقل بودجه، این مراکز تحقیقات بر اساس زمینه و سابقه فعالیت در گروه‌های موجود وارد شده و از قوانین آن گروه‌ها تبعیت خواهند نمود.
- سقف امتیاز 500 جهت محور اثرگذاری در صورتی به مرکز تحقیقات تخصیص داده می‌شود که مرکز تحقیقات از مجموع دو طرح ارائه شده طبق نظر کمیته داوری، سقف امتیاز 200 را دریافت کرده باشد.
- با احتساب این محور، حداکثر امتیاز کسب شده توسط مراکز تحقیقات علوم پزشکی با فعالیت کمتر از 10 سال، 1500 امتیاز، و در مراکز با فعالیت بیش از 10 سال ، 2000 امتیاز می‌باشد.

11. منابع

1. سند نقشه جامع علمی کشور 1389. Available from: <https://irimc.org/Portals/0/PDF/ScientificMap.pdf>
2. نقشه جامع علمی سلامت: وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی؛ 1390.
3. سیاست های کلی علم و فناوری ابلاغ شده از سوی مقام معظم رهبری 1393
4. سیاستهای کلی سلامت ابلاغ شده از سوی مقام معظم رهبری 1393. Available from: <https://farsi.khamenei.ir>
5. قانون برنامه هفتم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (1403 تا 1407)
6. انتخاب و به کارگیری شاخص های ارزیابی علم، فناوری و نوآوری، مهدیه فراز کیش، نسرين دسترنج، فصلنامه علمی پژوهشی سیاست علم و فناوری، سال یازدهم، شماره 2 تابستان 1398
7. UK REF: Examples of impacts and indicators, 'Panel criteria and working methods 2019'
[https://www.ucd.ie/impacttoolkit/t4media/Impact%20examples%20and%20indicators%20\(REF\).pdf](https://www.ucd.ie/impacttoolkit/t4media/Impact%20examples%20and%20indicators%20(REF).pdf)